

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2026

Probă scrisă

LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 2

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura rromani maternă (30 de puncte)

1. Dikhela pes sar si kerdo o amboldipen gasikanes e jekhtone alineatosqo. E pùntură si dine palal sar si căces amboldino o tēksto, dikhindoj te na aven kerde gramatikane, leksikàlo vi puntuaciaqe doša.

8 pùntură

Dacă aș avea un căluț alb!
Și o căruță verde înaltă,
Să semăn ca un rrom mare,
Ca și unchiul meu, bogatul!

Rromilor, nu am cal alb,
Nu am nici căruță înaltă,
Nu semăn cu un rrom mare,
Dar sunt fericit că sunt tânăr!

(Dacă aș avea un căluț alb!, după Ròmka Demeter)

2. Dikhela pes sar si nakhavdi i dini sintagma andar e kèzură nominativo, akuzativo, genitivo, dativo, lokativo, ablativo, sociativ-instrumentalo vi vokativo, ka-o jekhipen, dikhindoj kana si kerde vaj na gramatikane doša.

1x8=8 pùntură

O kèzo	I sintagma „o parno grast”
Nominativo	o parno grast
Akuzativo	e parne grastes
Genitivo	e parne grastesqo
	e parne grastesqi
	e parne grastesqe
	e parne grastesqe
Dativo	e parne grastesqe
Lokativo	e parne grastesθe
Ablativo	e parne grastesθar
Sociativo	e parne grasteça
Vokativo	parne!a grastela

3. Dikhela pes sar si dini e kernavnăqi paradigma ka-o avutno vaxt e indikativone modosqo.

1x6=6 pùntură

O zeno	O verbo „avel” k-o avutno vaxt
me	avava vaj kam avav
tu	avesa vaj kam aves
vov/ voj	avela vaj kam avel
ame	avasa vaj kam avas
tume	aven vaj kam aven
von	aven vaj kam aven

4. Dela pes po duj pùntură vaş svàko lacho arakhlo antonimo.

2x4=8 pùntură

- parno – kalo
- barvalo – corro
- baxtalo – bibaxtalo
- ternöl - phuröl

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

1. câte 2 puncte pentru despărțirea corectă în silabe a fiecăruia dintre cele două cuvinte date, astfel: *a-lu-niș* și *î-nal-tă* 2x2p=4 puncte

2. câte 1 punct pentru transcrierea, din textul dat, a oricăror două cuvinte derivate (de exemplu: *aluniș*, *luminiș*, *călătoare* etc.) 2x1p=2 puncte

3. câte 2 puncte pentru precizarea părții de vorbire pentru fiecare dintre cele două cuvinte date, astfel: *des* – adjectiv, *ies* – verb 2x2p=4 puncte

4. alcătuirea unui enunț interogativ în care substantivul **stele** este atribut (de exemplu: *Te impresionează frumusețea stelelor?*/A fost interesantă discuția **despre stele**?) 4 puncte

- alcătuirea unui enunț interogativ – 2p.
- respectarea funcției sintactice indicate – 2p.

5. transcrierea propoziției principale din textul poetic dat, astfel: *La mijloc de codru des/Toate păsările ies,/Din huceag de aluniș,/La voiosul luminiș,/Luminiș de lângă baltă...* 1 punct

6. Conținut – 10 puncte

- câte 1 punct pentru precizarea oricăror două trăsături ale *basmului cult*, existente în textul literar inclus în programa de examen (de exemplu: *împletirea întâmplărilor reale cu cele fantastice; prezența personajelor înzestrate cu puteri supranaturale; repere spațio-temporale vag definite; prezența formulelor compoziționale specifice; triumful binelui asupra răului* etc.) 2x1p=2 puncte

- câte 3 puncte pentru prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *basmului cult* precizate, valorificând opera literară aleasă 2x3p=6 puncte

Cele trei puncte pentru prezentarea fiecărei trăsături se acordă după cum urmează:

- prezentarea trăsăturii: prezentare adecvată și detaliată – 2p.; prezentare schematică – 1p.
- valorificarea corespunzătoare a conținutului operei literare selectate – 1p.

- exprimarea unei opinii referitoare la mesajul operei literare selectate, cu exemplificare corespunzătoare 2 puncte

Punctele se acordă după cum urmează:

- exprimarea unei opinii pertinente – 1p.
- exemplificare corespunzătoare din opera literară selectată – 1p.

Redactare – 5 puncte

- organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare 1 punct
- abilități de analiză și de argumentare 1 punct
- ortografie, punctuație 1 punct
- așezare în pagină și lizibilitate 1 punct
- încadrare în limita de spațiu indicată 1 punct

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba rromani maternă în învățământul preșcolar

(15 puncte)

Dikhela pes sar si prezentisardo e texarinăqo malavipen e chavorrença! Dikhela pes sar si xramosardo palal:

- a) save si e etape e texarinăqo malavipnasqe; 5 pùntură
- b) so keren tume thaj so keren e chavorre; 5 pùntură
- c) so didaktikane metode utilizisaren. 5 pùntură

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

- câte 1 punct pentru menționarea oricăror trei dintre etapele/secvențele activității precizate 3x1p=3 puncte

- câte 4 puncte pentru prezentarea fiecăreia dintre cele trei etape/secvențe menționate, cu referire corespunzătoare la domeniul experiențial, la nivelul de studiu și la tema anuală de studiu precizate
3x4p=12 puncte

Cele patru puncte pentru fiecare etapă/secvență prezentată se acordă după cum urmează:

- *prezentare corectă a etapei/secvenței – 2p.; prezentare schematică – 1p.*
- *referire corespunzătoare la aspectele precizate în cerință (domeniu experiențial, nivel de studiu și temă anuală de studiu) – 2p.*